

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

אָרֵזֶר לַיִזְבֵּאוּיִטְשׁ

שיחת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע
אודות האווירה בחודש אלול בליזבאוויטש
ושיחות כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בקשר לשיחה זו



גיליון מב
שנה שמינית



יוצא לאור על-ידי

ועד „חיילי בית דוד”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקווי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושבעים לבריאה

ה' תהא שנת עוז – שנת 770

שישים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

החל כבר להיות מורגש ריחו של אלול בליובאוויטש

במשך מאה ושתיים שנה בהן היתה ליובאוויטש עיר הבירה של כ"ק אדמו"רי חב"ד היתה לקרית ספר בדרכי החסידות ומנהגי החסידים, גם בחיי החולין של כל השנה ובפרט בחיי המועדים והימים הטובים. בשבת מברכים אלול בליובאוויטש, למרות שהיתה עדיין יום קייצי בהיר – השתנתה כבר האוירה, החל כבר להיות מורגש ריחו של אלול, החלה כבר לנשוב רוח של תשובה. כל יהודי נעשה מתון יותר, עסוק יותר במחשבותיו, והחל לשכוח את כל דברי החולין.

(משיחת חגה"פ תרצ"ד. לקו"ד ח"א ע' 153-154)

יוצא לאור על-ידי

ועד "חיילי בית דוד"

770 בית משיח – בית חיינו

770 איסטערן פארקווי, ברוקלין, נ.י.



להקדשות, תרומות או לקבלת הקובץ השבועי בדוא"ל,

ניתן לפנות לכתובת: vaad770@gmail.com

כמו-כן, ניתן להוריד את הקובץ השבועי באתר:

www.groups.google.co.il/group/vaad770

אל אחינו התמימים ואנ"ש יחיו,

שלום וברכה

לקראת ש"ק פ' ראה, מבה"ח אלול, בו נכנסים לתקופת "המלך בשדה", בה יכול כל אחד ואחד לגשת אל המלך עצמו ולשוב אליו בכל מכל כל -

הננו מוציאים לאור קובץ "אלול ליובאוויטשי" - ובו תיאור ימי חודש אלול בליובאוויטש, כפי שמופיע בשיחת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע בחגה"פ ה'תרצ"ד.

בנוסף הבאנו שיחת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בה מתעכב על דיוק המילים בלשון כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע בשיחה הנ"ל ומבאר כי גילוי עבודת התשובה בחודש אלול, ההכרח בה ואופנה, הוא ע"י לימוד התורה דווקא.

כמו"כ הבאנו שיחה נוספת של כ"ק אד"ש אודות השיחה הנ"ל, בה מבאר כי הביטויים בהם השתמש כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע בשיחתו הינם מדויקים להפליא ומבאר את עניינם בעבודת ה'.

השיחה נדפסה בלקו"ש חי"ט ע' 158-161 ואילך וכאן הובאה בתרגום חופשי ללה"ק ע"י מערכת "ועד חיילי בית דוד" - ללא אחריות כלל וכלל.



בציפייה ובביטחון גמור אשר תיכף ומי"ד ממ"ש נחזה ונראה בהתגלות הוד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א "מלך ביופיו" לעיני כל חי, וזמכה לשמוע תורה חדשה מפיו, ויכירו וידעו כל יושבי תבל במלכותו, ויכריזו כולם יחדיו, בקול גדול ובהתבטלות מוחלטת, את ההכרזה הנצחית המביאה לידי ביטוי את התמסרותנו והתקשורתנו אליו, ופועלת התגלותו המיידית בגאולה האמיתית והשלימה:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ועד חיילי בית דוד

770 בית משיח, בית חיינו

ימות המשיח, יום ועש"ק פ' ראה, כ"ו מנחם-אב ה'תשע"ע - שנת 770 שישים שנה לנשיאות הוד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מאתיים וחמישים שנה להסתלקות-הילולא של הבעש"ט ז"ל ברוקלין, נ.י.

כל יהודי נעשה מתון יותר, עסוק יותר במחשבותיו,
והחל לשכוח את כל דברי החולין

כשבת מכרכים אלול בליובאוויטש רוח של תשובה החלה כבר לנוש

לפנינו שיחת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע בה מתאר את האווירה
המיוחדת ששררה בעיירה ליובאוויטש בימי חודש אלול

בליובאוויטש תפסו הימים הטובים ומועדי השנה מקום חשוב ביותר. הכל, קטן וגדול – כוונתי גם בני תורה, בעלי ידיעה והשגה וגם יהודים פשוטים – היו עסוקים בכל כוחותיהם וחושיהם, מוחותיהם ולבותיהם, פיותיהם ואזניהם, ידיהם ורגליהם, תחילה בהכנות לחג ולאחר מכן בחג עצמו.

העיירות הקטנות – ערי השדה – שונות ביותר מהעיר הגדולה. העיירה מצטיינת ביתר רצינות וביתר אמת. במיוחד בשנים שעברו, כשהמצב הכללי היה די שונה מבחינת האמת והרצינות. גם לפני ארבעים-חמשים שנה נראתה העיירה אחרת לגמרי. על כל פרצוף יהודי עיירתי היה נראה בהבלטה יחוסו בן שלשת האלפים שנה, כבן אברהם יצחק ויעקב.

אמנם, בעיירה הקטנה היה ה"ואל תתודע לרשות" במדה מרובה. חיו בפחד ומורא מפני כל קול עלה נדף. כשראו מישהו מפקידי הממשלה הולך ברחוב – התמלא הלב רעדה. ברם, מאידך גיסא היו נעימים ויפים מאד החיים השקטים והבטוחים, שהיו תוצאה מסויימת ממדת ההסתפקות.

בכל עיירה קטנה התקיימו מוסדות הצדקה החשובים ביותר, כמו תלמוד תורה, ביקור חולים, לחם לאביונים, מלביש ערומים, גמילות חסדים, מעות חטים וכדומה. כל אחד, בלי יוצא מן הכלל, היה משתתף בפרוטותיו בכל מוסדות צדקה האמורים, היו אלה חיים טהורים של מדות טובות.

ה"יעין יעקב" שהיו לומדים בכל יום, בין מנחה למערב, והלימוד בשבתות במדרש ופרקי אבות, היו מעיין מים חיים. היה זה מעיין למדות טובות ומורה דרך לכל היהודים הפשוטים, כך שבני אדם ידעו, לשם מה הם חיים בעולם.

היה זה פשוט נחת לראות איך בשבתות הקייציות, בשעות הערב, בליובאוויטש – אחרי כמה שעות של לימוד – היו מתקבצים אנשים מסביב לבתי המדרש, במקום אחד חוזר שמואל הסנדלר על מה שסיפר ר' יעקב לייזער מהמדרש על מה שרצה קרח ממש וואהרן, ובמקום שני עומד אברהם דאניע וחוזר על מה שר' מענדל המלמד סיפר

על ר' יוחנן ששאל את תלמידיו איזו היא המדה הטובה והיפה ביותר באדם.

הלימוד ב"עין יעקב", מדרש ופרקי אבות ברבים, הביא לנו עדרים עדרים של אנשים טובים ויהודים נאמנים, שבהלכם לכפר – חלק גדול מיהודי העיירות היו מתפרנסים מהכפרים – ובעמדם בשוק הגו במה ששמעו בבית המדרש בין מנחה למערבי, ובקוצר רוח חיכו לשבת הקדושה, בה שומעים דבר תורה, סיפור מתנא, אמורה או גאון.

בעלי המלאכות

בליובאוויטש,

היו בודאי יהודים

די רגילים ..

בכל זאת השפיעה

עליהם הרבה

האווירה החסידית,

וכרגיל הורגש בכך

עוד יותר לפני חג,

בהכנות לקראת החג

ובימי החג עצמם

בימים עברו היו כל דבר תורה, כל סיפור מ"עין יעקב", מדרש וסיפורי צדיקים, מוצאים את מקומם הנכון בלב היהודי. גם האימרה החסידית שלא היתה קלה להבנה ליהודים הפשוטים, היתה בכל זאת משפיעה רבות והכניסה חיות מסוימת באמירת התהלים ובקיום המצוות, והדרך ארץ הפנימי לבן תורה וחיבת התורה נראו בהיקף המלא והאמיתי.

* * *

מחשבה וציור (דמיון) בכוחם להעמיד את האדם, בכל זמן ומקום שהוא רוצה. כלומר, כשהאדם רוצה, הרי במחשבה וציור הוא יכול להעמיד את עצמו בעבר שלפני עשרות בשנים ולחיות אותו מחדש בזמן ובמקום הזה שהוא נמצא, כפי שחי אותו אז.

מורנו הבעש"ט נ"ע אומר "היכן שרצונו של אדם שם הוא נמצא". לכן צריכים זהירות גדולה במחשבה יותר מאשר בדיבור.

* * *

. . לעתים קרובות חי אני מחדש, במחשבה וציור, מחוונות שונים שראיתי בליובאוויטש בזמנים שונים, הן אירועים נעלים ביותר, כמו אמירת חסידות ודרכי עבודה, איך התוועדו חסידים, איך בעלי בתים רגילים ואורחים גבירים שמעו חסידות, והן אירועים קטנים מהתנהגותם של יהודי העיירות הפשוטים, ואני מגיע למסקנה היסודית, שאור החסידות מחיה את כל הנמצאים בסביבה, ואף אלה שאור החסידות הוא לגבם אור מקיף בלבד, משפיעה עליהם חסידות, שמקבלים הם חיות אחרת לגמרי בקיום המצוות.

בעלי הבתים והיהודים הפשוטים, בעלי המלאכות בליובאוויטש, היו בודאי יהודים די רגילים, כמו כל היהודים שבכל הישובים היהודיים הקטנים, בכל זאת השפיעה עליהם הרבה האווירה החסידית, וכרגיל הורגש בכך עוד יותר לפני חג, בהכנות לקראת החג ובימי החג עצמם.

* * *

לכל חג לכשעצמו היו בליובאוויטש הקדמות והכנות, מנהגים והידורי מנהגים

משלו. אין המדובר בנוגע להידורי דינים ומנהגים המקובלים בכל תפוצות ישראל, או מנהגים הנהוגים בעדת החסידים, אלא מנהגים סתמיים שהיו אומרים עליהם: "כך נהג ר' יענקל זיפ (נפה)", או "כך נהג ר' ישראל דער לעבעדיקער (החל)".

* * *

. . במשך מאה ושנים שנה בהן היתה ליובאוויטש עיר הבירה של כ"ק אדמו"רי חב"ד היתה לקרית ספר בדרכי החסידות ומנהגי החסידים, גם בחיי החולין של כל השנה ובפרט בחיי המועדים והימים הטובים.

בשבת מברכים אלול בליובאוויטש, למרות שהיתה עדיין יום קייצי בהיר – השתנתה כבר האוירה, החל כבר להיות מורגש ריחו של אלול, החלה כבר לנשוב רוח של תשובה. כל יהודי נעשה מתון יותר, עסוק יותר במחשבותיו, והחל לשכוח את כל דברי החולין.

במשך שני חדשי הקיץ – למן אחר חג השבועות עד שבת נחמו – עם הפסקה מסויימת בימי בין המצרים, שהיו באמת ימי תוגה ועצב, שכן את הלכות תשעה באב היו שומרים על כל פרטיהם – היו מטיילים קצת

בין מנחה למעריב בככר השוק. בין פסח לשבועות לא יצא איש לטייל, אך מאחרי שבועות עד שבעה עשר בתמוז היו מטיילים ונהנים מהרוח הקייצית הנעימה.

אחרי שבת נחמו החלו כבר ללמוד אחרי מעריב, לקיים מה שכתוב "קומי רוני בלילה", וכשהגיעה שבת מברכים אלול החלו כבר לחוש באויר של אלול, ובדריכות רבה חיכו ל"לדוד ה' אורי וישעיי", לקול השופר, לתקיעה הראשונה שהיה בה משום הודעה ששערי חודש הרחמים נפתחו.

מאמרי ה"חסידות" של שבת מברכים אלול, עם הפתיחה הרגילה "אני לדודי ודודי לי ר"ת אלול" או "השמים כסאיי" או "ראה אנכי נותן לפניכם היום", היו כבר רוויים ברוח של אלול. כל יום מימי חודש אלול אינו דומה כלל לימי השנה כולה. כאשר שוכבים במטה בשעה שש בבוקר, שומעים שמנין הותיקין הראשון בבית המדרש כבר סיים תפלתו ותוקעים בשופר. קול השופר מעורר, הרי אלול בעולם, ממהרים להתלבש, והאדם אינו שבע רצון עם עצמו, מדוע איחר כל כך בשינתו, ועובר ברעיונו על משה רבנו עליו השלום שהיה בה, ושהימים הם ימי רצון שאפשר לפעול בהם באופן אחר לגמרי, עליו להיות בן אדם, ואסור להפסיד את הזמן.

כשבאים לבית המדרש כבר מוצאים בו קהל גדול, אחרים אומרים תהלים, אחרים לומדים חסידות, אחרים אומרים תיקוני זוהר, ואחרים עומדים או יושבים ומתפללים.

* * *

**בשעה שש בבוקר,
שומעים שמנין
הותיקין הראשון
בביהמ"ד כבר סיים
תפלתו ותוקעים
בשופר. קול השופר
מעורר, הרי אלול
בעולם, ממהרים
להתלבש, והאדם
אינו שבע רצון עם
עצמו, מדוע איחר...**

בסדר העבודה של תורת חב"ד, תופסת התפלה – עבודה שבלב – את אחד המקומות הגדולים והחשובים ביותר. בליובאוויטש היו כאלה שקראו להם בעלי עבודה, שהיו מתפללים שעות מרובות גם בימי החול של כל השנה, וביחוד בחודש אלול שאז היה זה באופן אחר לגמרי.

כשהיו נכנסים לחדר השני של ה"מנין" היו נפעמים מהמחזה הבלתי רגיל שנתגלה. כל אחד שקוע בשרעפיו ושרוי בדביקות, אינו שומע ואינו רואה את הנעשה סביבו.

זה שר בניגון חב"די "ברוך גוזר ומקיים", השני אומר "חנון ורחום", השלישי אומר "וכולם משבחים ומפארים", ואחר מצוי בעיצומה של תפלת "אהבת עולם" ואומר מלים ספורות, כאשר פירוש המלות מזדקר מכל מלה בכל כך הרבה עססיות של השגה, בהתקשרות כזאת וקול תחנונים כזה שמרגישים שבכל מלה מתעלה המתפלל מעלה מעלה! הוא מתקרב יותר ויותר על הנקודה, והנה הנה הוא משיג את מטרתו.

ניגון התחנונים של "מהר והבא עלינו ברכה ושלוש" והניגון השקט והנעים "ותולכינו מהרה קוממיות לארצנו", קול הבטחון בו אומר "כי א-ל פועל ישועות אתה" וקול השמחה בו הוא אומר "וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול" – מעניקים לו את הכוח לומר "שמע ישראל".

בכל יום נוסף מתקרבים יותר לשבת סליחות. את החסידות של שבת סליחות היו שומעים בכוונת הלב אחרת לגמרי. בליל שבת של ערב סליחות היו בדרך כלל ממעטים בשינה, כי לא היו יכולים לישון, האדם לא מצא לו מקום, ולמקוה היו הולכים לפני שהאיר אור היום.

במקוה כבר פוגשים באנשים רבים, כולם ממהרים, על כולם ניתן להכיר ששבת זו שונה מכל שבתות השנה, הרי היא השבת שלפני סליחות.

במוח הולמות המחשבות הזורמות בגאון. ברעיון חולפת הזעקה הסוערת של "ולך ה' הצדקה" ועוד יותר מכך ההרגשה של "ולנו בושת הפנים", טובלים בלב שבו, והאדם מבקר את עצמו, האם הטבילה היא אכן טבילה של תשובה אמיתית בחרטה על העבר וקבלה על להבא, או שהיא חלילה בבחינת "טובל ושרץ בידו".

כשעברו ליד המנינים – בית המדרש ו"בנימיניס שטיבל" – היו שומעים קהל אנשים אומרים תהלים.

אמירת התהלים באותה שבת היתה גם היא שונה מאמירת התהלים בכל השנה, למרות שאלה הם אותם יהודים פשוטים שמתאספים כל יום בהשכמה לומר

תהלים. ובשבת היו באים גם אלה שכל השבוע היו שוהים – לרגל עסקיהם – בעיירות ובישובים. אך אותה שבת שונה גם אצלם מכל השבתות, כל אחד עסוק עם עצמו, ובקול אמירת התהלים נשמע קול פנימי של "מקין" חסיד.

ההרגשה של "ולנו בושת הפנים", טובלים בלב שבו, והאדם מבקר את עצמו, האם הטבילה היא אכן טבילה של תשובה אמיתית בחרטה על העבר וקבלה על להבא, או שהיא חלילה בבחינת "טובל ושרץ בידו"

כאשר שבו מהמקוה היו הולכים לחזור את המאמר, דבר שלקח כמה שעות. כרגיל היו נכנסים ל"חזרה", וממשיכים לחזור את המאמר עד התפלה, ובשעה שלש היו אוכלים סעודת שבת קודש.

סעודת שבת קודש של שבת סליחות – על שולחנו של הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע – היתה אף היא שונה מסעודות ש"ק של כל השנה, היא היתה קצרה יותר. הסעודות בכלל בליובאוויטש לא ארכו זמן רב, אלא שלפרקים היו מתוועדים בהן, מספרים סיפור או חוזרים על אימרה.

לסעודות השבת בליובאוויטש היה סדר מסודר. בכלל היה לליובאוויטש סדר קבוע בכל הדברים ומוגבל בהגבלות של זמן ומקום. בשבת סליחות היה הכל בקיצור, שכן בכל דבר הורגש ריח הימים הנוראים...

(משיחת חג הפסח תרצ"ד - ליקוטי דיבורים ח"א ע' 149 ואילך)



האווירה של אלול בליובאוויטש - הוראה לדורות

ב. חודש אלול, חודש האחרון דחדשי השנה, הוא – חודש התשובה חודש ה"חשבון" על כל השנה כולה, כדי לתקן ולהשלים את עניני העבודה דכל השנה כולה,

כדאיתא בכתבי האריז"ל שמי"ש "ובכתה גוי ירח ימים" קאי על חודש אלול, זמן התשובה, היינו, שלאחרי הנחון במלחמת היצר ("כי תצא למלחמה על אויבך") ושביית הגוף ("ושבית שביו"), שבו נמצאת ("וראית בשביו") "אשת יפת תואר", דקאי על הנשמה – אזי צריכים להיות כל פרטי עניני העבודה שבכתוב, "והבאת אל תוך ביתך וגוי ובכתה גוי", עד "והיתה לך לאשה". שלימות ענין הנישואין כוי (כמבואר בכתבי האדיז"ל, וביתר ביאור ואריכות – בדרושי אדמו"ר הזקן בלקו"ת על פסוקים אלול), אשר, זוהי גם ההכנה המתאימה לכללות העבודה דשנה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה.

וכאמור, ענין זה מתחיל כבר משבת מברכים חודש אלול – שבו נמשכת ברכה ונתינת-כח לעניני העבודה דחודש אלול.

ובפרט ע"פ סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בשיחתו הידועה אודות העיירה ליובאוויטש – שהחל משבת מברכים אלול הורגש כבר בליובאוויטש האווירה של אלול ("אלול-אורי"), כפי שמתאר בפרטיות כוי, אשר, מכיון שכ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר על כך בהיותו בריחוק מקום וריחוק זמן מליובאוויטש, במקום שונה וזמן שונה, ולא עוד, אלא שצוה לפרסם את הדברים באופן של דפוס, פירסום לדורות – מובן, שכוונתו היתה לקבוע ענין זה בתור הוראה לדורות, בכל זמן ובכל מקום.

(משיחת ש"פ ראה, מבה"ח אלול תשמ"ו – התוועדות ח"ז, ע' 297)

ההוראה מהנ"ל בנוגע לפועל:

בימי חודש אלול - וגם בהימים שלפני זה, משבת נחמו -

צריך להרבות בלימוד התורה - ובפרט בלימוד פנימיות התורה

לפנינו שיחת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א אודות שיחת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע שהובאה לעיל, בה מדייק כי גילוי עבודת התשובה, ההכרח בה ואופנה, הוא ע"י לימוד התורה דוקא

בשיחת חג הפסח תרצ"ד (לקו"ד קטז, א) מתאר כ"ק מו"ח אדמו"ר את מצב הרוחות בחדש אלול בלובאוויטש. ובתחילת הפיסקא שם: "נאך שבת נחמו האט מען שוין אנגעהויבן לערנען נאך מעריב לקיים מ"ש קומי רוני בלילה), און ווען עס איז אנגעקומען שבת מברכין אלול האט מען שוין אנגעהויבן פילן דעם אלול-אויך כו"י". ואינו מובן, מדוע סידר את ב' הענינים - ההוספה בלימוד לאחר שבת נחמו וההנהגה דחודש אלול - בפיסקא אחת, והרי לכאורה שני ענינים שונים הם:

וביותר א"מ, דבפיסקא שלפ"ז מצייר את ההנהגה ד"בין המצרים". והרי ההנהגה הקשורה בשבת נחמו שייכת לכאורה להנהגה דבין המצרים, כי הנחמה (דשבת נחמו) היא על הענינים דבין המצרים, וא"כ הרי מתאים לכאורה לסיים את הפיסקא ע"ד בין המצרים בענין ההנהגה שלאחרי שבת נחמו (ומסיימין בטוב), והפיסקא שלאחרי זה - להתחיל בהנהגה דחודש אלול!

ויש לבאר ע"ד הידוע בענין התשובה - נקודה התיכונית דחודש אלול - אשר אף שהתשובה היא למעלה מהתורה (שלכן מכפרת היא גם על הפגמים ועברות דת"ת), מ"מ "גילוי" כל ענין התשובה הוא ע"י התורה דוקא. וכן בנוגע לעבודת האדם: עם היות שעיקר העבודה בחודש אלול הוא עבודת התשובה, אעפ"כ, זה עצמו "מתגלה" ע"י ת"ת; בכדי לידע גודל הכרח התשובה ואיך לשוב וכו', צריך להוסיף ולהרבות בלימוד התורה, ובפרט בלימוד פנימיות התורה, המבארת את עניני התשובה באר היטב.

ולכן סידר כ"ק מו"ח אדמו"ר את ענין ההוספה בלימוד בפיסקא אחת עם ההנהגה דחודש אלול, שמרמז בזה, שהעבודה דחודש אלול - תשובה - קשורה היא בהוספה בלימוד התורה. וכפ"י סיום הכתוב אני לדודי ודודי לי - ר"ת אלול - "הרועה בשושנים", דב"שושנים" - ב' פירושים: תליסר עלין דרחמי (מקום התשובה), וששונים בתורה.

ב' בחינות בתורה: א) בחינת גשם דתורה, אתעדל"ע שע"י אתעדל"ת. ב) בחינת טל תורה, אתעדל"ע מצד עצמה. וגם בחינה זו ישנה באופן לימוד התורה ע"י האדם; באופן זה "הדיבור של האדם הוא בתכלית הביטול בעצמותו עד שאין הדיבור בא מצד עצמו כלל אלא נדבר בו דבר ה' זו הלכה ממילא ומאליו", וכמ"ש תען לשוני אמרתך כעונה אחר הקורא.

יגמה"ר הם למעלה מהשתלשלות, בחינה שאין אתעדל"ת מגיע שם. ומזה מובן, ששייכות יגמה"ר לתורה היא, בעיקרה, ללימוד התורה באופן דתען לשוני אמרתך.

שייכות לימוד התורה באופן דתכלית הביטול – לחודש אלול גם מרומז הוא ע"י הזכרתו בתחלת פרשת ראה (שקוראין בר"ח אלול או בשבת שלפניו): כי אם אל המקום אשר יבחר גוי (יב, ה) אל המנוחה ואל הנחלה (שם ט) והי המקום אשר יבחר ה"א בו לשכן שמו שם (שם יא) - בנו לכם בית הבחירה בירושלים (פירש"י שם).

עיקר החפץ במשכן (ומקדש) הוא מקום מנוחת השכינה שהוא הארון, וענין הארון הוא: א) תורה כמ"ש (מ"א ח, ט) אין בארון רק שני לחות האבנים, ב) בארון לא הי' שום עבודה (כמו בשאר כלי המשכן); ענינו הוא שהי' כלי להגילוי שמלמעלה - ונועדתי לך שם ודברתי גוי, ודוגמתו - לימוד התורה בתכלית הביטול.

ההוראה מהנ"ל בנוגע לפועל:

בימי חודש אלול - וגם בהימים שלפני זה, משבת נחמו - צריך להרבות בלימוד התורה - גליא דתורה ובפרט בלימוד פנימיות התורה. (ומה שלא השלימו בהימים שמשבת נחמו עד עכשיו, צריך להשלים בהימים שמכאן ולהבא, ובאופן דכפלים לתושי' כמבואר באגה"ת פ"ט). והלימוד צריך להיות בביטול - תען לשוני אמרתך, שע"ז תומשך ההשפעה מלמעלה באופן דצדקה - כהצירוף דשם הוי' שמאיר בחודש אלול: ס"ת "וצדקה תהיה לנו כ"י" - צדקה ולא שכר מוגבל כפי ערך העבודה, בכתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה, בבני חיי ומזוני רויחא.

(משיחת ש"פ ראה תשכ"ג - נדפס בהוספות ללקו"ש ח"ד, ע' 48-1344)



ה"ריח" של אלול ורוח התשובה הם שייכים ומחיים כל אחד!

שיחת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א אודות שיחת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע שהובאה לעיל, בה מבהיר כי הביטויים בהם השתמש כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע בשיחתו הינם מדוייקים להפליא ומבאר את עניינם בעבודת ה'

- תרגום חפשי ללה"ק בעריכת "ועד חיילי בית דוד" -

אלא הם ארבעה עניינים שמבטאים את התוכן הפנימי של שבת מברכים אלול.

יתירה מזו: דבריהם של רבותינו נשיאינו מדוייקים לא רק בנוגע למה שהם אמרו, אלא גם בנוגע למתי הם אמרו זאת – כל ענין הם אמרו בזמן המתאים והשייך אליו, (אע"פ שההשפעה מכך מוכרחת להימשך גם לאחר-יזה, וכמבואר בכ"מ). ומכיון שכ"ק מו"ח אדמו"ר דיבר אודות (התואר של) שבת מברכים **אלול** בחג הפסח, מובן שישנה שייכות פנימית וקשר בין שני הזמנים.

לכאורה לגמרי לא מובן: שני זמנים אלו [שבת מברכים] אלול ופסח לא רק שהם שונים בענינם ותוכנם, אלא גם הפכיים אחד מהשני³: ענינו של פסח הוא המשכה מלמעלה למטה – קודם "דודי ליי" ואח"כ "ואני לוי"⁴, וכפי שידוע

א. באחת משיחות חג הפסח¹, מתאר כ"ק מו"ח אדמו"ר את המצב הרוחני ששרר בשבת מברכים אלול – בלויבאוויטש – "עיר הבירה" של כ"ק אדמו"רי חב"ד במשך שנים רבות². נאמר שם [בתרגום ללה"ק]:

"בשבת מברכים אלול בלויבאוויטש, למרות שבדרך כלל הי' זה עדיין יום בהיר של שמש זורחת, כבר השתנה האויר, כבר החל להיות מורגש ריח-אלול, וכבר נשבה רוח תשובה".

כל דבריהם ומילותיהם של רבותינו נשיאינו מדוייקים בכל פרטיהם. מובן איפוא, שארבעת התוארים שישנם כאן בשיחה בנוגע לשבת מברכים אלול – (א) בהירות זריחת השמש (ב) החלפת האויר (ג) הרגשת ה"ריח" של אלול (וד) משב ה"רוח"-תשובה – אינם סתם מליצות,

1) תרצ"ד (לקו"ד ח"א קטו, ב).

2) ראה לקו"ד שם בהערה שבשולי הגליון. וראה ספר הזכרונות ח"א ע' 55 [ובהוספות שם ע' 342] שייכותה של חסידות חב"ד ל"לויבאוויטש".

3) ראה גם סה"ש חשי"ג ע' 117.

4) לשון הכתוב שה"ש ב, טז. וקאי על יצי"מ (ד"ה דודי לי תרכ"ז בתחלתו. ושי"נ).

דלתתא. וכפי שמבאר אדמו"ר הזקן¹², שאלול הוא הזמן בו מתגלים י"ג מידות הרחמים, והוא מביא על זה משל ממלך שנמצא בשדה, שאז יכול כל הרוצה – לצאת לשם ולקבל את פני המלך וכי'. זאת-אומרת שאמנם בחודש אלול סדר העבודה הוא מלמטה למעלה, באופן של אתערותא דלתתא, אך למרות זאת נדרשת על זה גופא התגלות של י"ג מידות הרחמים ונתינת רשות (וכח) מלמעלה; ולאחרי זה באה העבודה של "אני לדודי"¹³.

מובן, שהאתערותא דלעילא שנמשכת אחרי וע"י העבודה באתעדל"ית היא נעלית הרבה יותר מהאתערותא דלעילא שנמשכת בתור הקדמה לעבודה¹⁴ – מכיון שהאתעדל"יע הקודמת באה בדרך חסד חנם, במילא זוהי המשכה מחיצוניות

שהגאולה של יצי"מ באה לא ע"י עבודתם של בניי (כי אדרבה⁵: לפני יצי"מ הם היו במצב של "הללו עובדי ע"ז והללו וכו"⁶), אלא בדרך אתערותא דלעילא⁷ שעוררה את האתערותא דלתתא אצל בניי; לעומת זאת חודש אלול הוא זמן העבודה באופן של מלמטה למעלה – קודם אני לדודי (אתערותא דלתתא), ואח"כ (האתערותא לעילא) ודודי לי⁸ (ראשי תיבות אלול⁹). צריך להבין: מהו הענין לבאר בזמן של פסח את ענינו של (שבת מברכים) אלול!

ב. וביאור הענין: ידוע (כמאמר רז"ל¹⁰ על הפסוק¹¹ "מי הקדימני ואשלם"), שאפילו מה שיהודי משיג ע"י עבודתו, זהו גם ע"י הכח שנותנים לו מלמעלה עבור זה. לאחר האתערותא דלעילא, יכול הוא לעשות עבודתו בדרך אתערותא

להאריז"ל עה"פ.

10 ויק"ר פכ"ז, ב. וממ"ש מובן, אשר הצורך לנתינת הכח שמלמעלה אינו רק מצד המניעות של היצה"ר (כמרז"ל (קדושין ל, ב) אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו), אלא גם בשביל קיום המצות עצמם.

11 איוב מא, ג.

12 לקו"ת ראה לב, א, – וראה (בהבא לקמן) גם לקו"ש חכ"ט ע' 162 ואילך.

13 וגם התקיעה בשופר שבחודש אלול הו"ע אתעדל"יע, שהרי ענינה הוא כמ"ש (עמוס ג, ו) אם יתקע שופר בעיר כו' (טור או"ח ריש סי' תקפא. וראה אוה"ת ענין תק"ש ברי"ח אלול (נצבים ע' אירפ)), די"ל אשר פירוש "יתקע" הוא שהתקיעה באה מלמעלה (ולא שהעם תוקעין). ורק אשר המשכת התקיעה שמלמעלה היא ע"י התקיעות שאנו תוקעין. וראה לקו"ד שם (קטז, א) שתקיעה הראשונה חודש אלול היא ההודעה על פתיחת שערי הרחמים חודש אלול, ופתיחת שערי הרחמים הרי היא המשכה מלמעלה.

14 באתעדל"יע הנמשכת אחרי קדימת האתעדל"ית – ב' מדרגות: א) המתעוררת

5 דלא רק אשר הגילוי שנמשך ביצי"מ – בחי" בכבודו ובעצמו" – אינו שייך שיומשך ע"י עבודה, כי עבודת הנבראים אינה מגיעה לבחינה זו, הנה נוסף לזה, לא הי אז אצלם עבודה, כי "הללו כו".

6 מדרש תהלים – באבער – טו, ה. יל"ר בשלח יד, כז. זח"ב קע, ב.

7 ומה שאמרו רז"ל (מכילתא שמות יד, לא) בשכר האמונה נגאלו אבותינו ממצרים, הרי האמונה ירושה היא לנו מאבותינו (וראה תניא פלי"ד (מב, ריש ע"ב): בירושה כו' שלא עמל בו). וגם ענין דם מילה ודם פסח שבזכותם נגאלו (פרד"א פכ"ט. מכילתא שמות יב, ו. הובא ברש"י שם), ענינם הוא המשכת וגילוי האמונה בענין של פועל (ראה לקו"ש ח"ג ע' 868). משא"כ עבודת התשובה – נקודה התיכונית חודש אלול – היא עבודה שמצד המטה עצמו (ולא המשכת הענינים הבאים מלמעלה). ולהעיר מזח"ב ג, סע"ב. פרד"א ס"פ מח. ועוד.

8 לשון הכתוב שה"ש ו, ג.

9 אבודרהם סדר תפלת ר"ה (בשם הדרשנים). פע"ח שער ר"ה פ"א. שער הפסוקים

כללי, כל הענינים של כל החודש²⁰, כולל גם, המשכת יגמה"ר) נאמרה בחג הפסח. ג. עפ"ז יובנו ארבעת הענינים שבתיאור של שבת מברכים אלול (בשיחה הני"ל), שנחלקים בכללות לשני סוגים: האור והבהירות של זיו השמש – בחלק הראשון ("למרות שבדרך כלל הי' זה עדיין²¹ יום שמש בהיר"); שינוי האויר, הרגשת ה"ריח של אלול", ו"משב" ה"רוח-תשובה" – בחלק השני –

כיון שאור וזיו השמש נמשכים **מלמעלה**, שבפנימיות הענינים הכוונה היא להמשכה והארה של "שמש הוי" (שנמשכת בחודש אלול, כפרט מההמשכה הכללית בחודש ניסן, כני"ל); ושלושת הענינים האחרים מבטאים את ההתעוררות של הנבראים למטה שמתעוררים ע"י ההמשכה וההארה של "שמש הוי".

ד. בשייכות להתעוררות של הנבראים (שבאה ע"י ההתעוררות מלמעלה) אומר כ"ק מו"ח אדמו"ר שני ענינים²²:

17 לקו"ת שה"ש שם,

18 וזהו מה שפסח הוא ראש השנה לרגלים (ראה ר"ה ד, א), כי הראש כולל בו כללות החיות שבגוף וממנו נמשך חיות פרטי לכל אבר השייך אליו (ראה עטרת ראש בתחלתו).

19 ההמשכה מלמעלה ע"י נשיא הדור.

20 כי ראש חודש כולל כל ימי החודש (שלכן נקרא ראש חודש), ובשבת מברכים מתברך הוא בתור ר"ח (נוסף על אשר השבת, מיני מתברכן כולהו יומי).

21 דיוק תיבת "נאך", כי כללות חדשי הקיץ ענינם הוא המשכה מלמעלה, המתחלת בחודש ניסן. ולהעיר מל"ת להאריז"ל פי ויצא (ד"ה ענין הז' כוכבי לכת). הערה בסה"מ ש"ת ע' 28.

22 וענין חילוף האויר הוא הקדמה לשני ענינים אלו, כדלהלן סעיף ה'.

האור בלבד, משא"כ המשכת האתעדל"ע שע"י עבודה, היות ש"למעשה ידיך תכסוף"¹⁵, במילא זוהי התעוררות מפנימיות האור; ולאידך גם מובן, שהכח שיש לאתעדל"ת לעורר אתעדל"ע¹⁶, מגיע מהאתעדל"ע הקודמת¹⁷.

והגם שנתנית הכח לעבודה של "אני לדודי" זה ההתגלות של י"ג מדות הרחמים בחודש **אלול**, אעפ"כ, כיון שלכל ענין יש את (תחילת ועיקר) זמנו המתאים לו, וזמן המשכת האתערותא דלעילא **בכלל** הוא בפסח, כני"ל (משא"כ אלול, שמצד עצמו הוא זמן העבודה מלמטה למעלה, כני"ל) – כך הוא גם בנוגע לאתערותא דלעילא באלול, ששורש ההמשכה הוא בפסח. זאת אומרת שפסח הוא הזמן של אתעדל"ע באופן כללי, וממנו באות אח"כ ההמשכות הפרטיות בכל ענין בזמנו המתאים¹⁸ – כולל גם ההמשכה של י"ג מדה"ר בחודש אלול.

ולכן השיחה¹⁹ אודות שבת מברכים אלול (אשר בשבת מברכים נמשך, באופן

ע"י האתעדל"ת. וגם בנתינה זו יש מעלה על האתעדל"ע שקודם האתעדל"ת, כי היא בחי פנימית (אלא שפנימיות זו היא מבחי' תחתונה, אשר האתעדל"ת מגיעה לשם). ב) הנמשכת מצד עצמה לאח"ז (שאינה שורה ומתגלה אלא כשיש שלימות במעשה התחתונים). ובחינה זו היא בחי פנימיות של בחי' עליונה, אשר אין אתעדל"ת מוגעת לשם (ראה בכ"ז לקו"ת שה"ש כד, א-ב). וי"ל אשר בחי' האור הנמשך ע"י העבודה דאלול – עבודת התשובה, היא כמו בחי' הבן הני"ל. וכמובן מהמבואר להלן סעיף ד' בענין ההמשכה שע"י תשובה.

15 איוב יד, טו.

16 ראה ד"ה אדון עולם תשי"ג פ"ו (וראה גם לקו"ת שמע"צ פג, ב ואילך), אשר כללות הענין מה שבאתעדל"ת אתעדל"ע (גם בחי' האי שבחערה 14) הוא רק לפי שכן עלה ברצונו ית'.

א) "החל להיות מורגש ריח-אלול", ב) "כבר נשבה רוח-תשובה".

השייכות של "ריח" ו"רוח" לאלול ותשובה היא:

"עיקר התשובה הוא כמ"ש²³ והרוח תשוב אל האלוקים אשר נתנה"²⁴ – עיקר הענין של תשובה הוא להתעלות לבחי "רוח" (שכאן זוהי דרגה שלמעלה²⁵ מ"אורי")²⁶, שאז נפעל הענין של "תשוב אל האלוקים וגו'". וזאת מרמז כ"ק מו"ח אדמו"ר במילה "רוח-תשובה", כיון שעיקר התשובה (אלול) הוא בבחי "רוח".

ובזה גם מובנת השייכות של "ריח" לאלול: עיקר העבודה של "אני לדודי" באלול היא עבודת התשובה, שעל-ידה זוכים ל"רוחו של משיח"²⁷, שגילוי הוא בבחי ריח, כפי שכתוב בפסוק²⁸: "והריחו ביראת הוי' וגו' – בודקים אותו דוקא ב"מורח ודאין" כפי שאומרים חז"ל²⁹.

ה. כהקדמה לשני הענינים – "רוח" התשובה ובחי "ריח" של אלול (עיי תשובה) – אומר כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחה: "כבר הוחלף מזג האויר", ובכך

הוא מבטא:

בצורכי החיים של האדם, ישנם כמה סוגים: בית לגור בו, לבוש, מזון, שתי ואויר לנשימה, שהאחד נחוץ יותר מהאחרים: בגדים מוכרחים יותר מבית, יותר מוכרח הוא המזון, עוד יותר מוכרחת היא השתי והנחוץ יותר מכולם הוא – האויר לנשימה³⁰ (שזהו הכרח תמיד, אשר ללא אויר לנשימה אי אפשר להחזיק אפילו למשך זמן קצר)³¹.

וכיון שאדם מוכרח כל כך לאויר והוא נושם אותו תמיד, מובן איפוא, שתועלת האויר היא שכל אחד מרגיש אותו תמיד.

וזהו הכוונה של הנאמר בשיחה אודות האויר: כיון שה"ריח" של אלול ורוח התשובה מורגשים בשינוי ה"אויר" (של אלול), מובן שהם קיימים אז באופן (של "אויר") שלא קשור בטירחא³², והם שייכים ומוכרחים לכל אחד³³, ומחיים כל אחד – כל נשמה – בכל נשימה, וכמרוז"ל על הפסוק³⁴: כל הנשמה תהלל י-ה הללו.

(משיחת ש"פ ראה ש"מ אלול תשכ"ז)



23) קהלת יב, ז.

24) לקו"ת האזינו עא, ג.

25) וגם מזה מובן, אשר עיי עבודת התשובה דאלול נמשכת בחי נעלית יותר מהאתעדליע שקדמה לה. כי האתעדליע שקדמה לה הו"ע י"א זונשיינענדיגער טאג" כני"ל, בחי אור.

26) לקו"ת שם עב, א.

27) ב"ר ספ"ב, הובא בלקו"ת שם.

28) ישע"י יא, ג.

29) סנהדרין צג, ב.

30) ד"ה מים רבים תרל"ו פ"א.

31) ראה ני"ב שו"ע אה"ע סי' יז סל"ב, שו"ת צ"צ אה"ע סי' סח-ע, מקומות שצ"ן בשד"ח כללים מערכת כ' כלל קח – שיעור שעה קלה זו כמה היא.

32) ראה ד"ה מים רבים שם, שהאויר להיותו נחוץ מאד, הוא מצוי תמיד ובלי שום מחיר כלל. 33) להעיר ג"כ מהביאור בענין "אויר – אור י"י (ראה סי' הערכים חב"ד ח"ב בערכו ס"ח, ושי"נ).

34) תהלים קג, ו. ב"ר פ"י"ד, ט.

גם עתה תהי' ההנהגה כמו שהיתה ההנהגה בליובאוויטש

כל הפרטים המתוארים בשיחה הנזכרת-לעיל אינם סיפורים בעלמא, "מאי דהוה הוה", אלא הכוונה היא כדי ללמוד מפרטים אלו, והיינו שגם עתה תהי' ההנהגה בחודש אלול באופן של התעוררות כו', כמו שהייתה ההנהגה בליובאוויטש

(משיחת ש"פ נצו"י תשכ"ב – בלתי מוגה – בתרגום ללה"ק)



התלמידים צריכים ללמוד ענינים השייכים לאלול

בעמדנו בסמיכות לחודש אלול, הזמן של תשובה וקול השופר – צריכים התלמידים ללמוד בזמן זה ענינים השייכים לאלול, כמו דרך חיים, שער התשובה ושער התפילה, לקוטי תורה (שהחל מפרשת דברים מדובר כבר אודות תשובה), עטרת ראש.

והענין בזה, שכל הענינים שבהבריא, צריכים להשתקף אצל תלמידי הישיבה בעינים, שזוהי התורה. ובמילא, כשמגיע חודש אלול, הזמן ד"אורי וישעי", זמן התשובה בעולם, צריך הדבר להשתקף גם אצל התלמיד, בלימוד ענינים הני"ל.

וגם אלו התלמידים שאינם נמצאים עתה בישיבה, אלא במחנה-קיץ וכיו"ב, צריכים גם הם ללמוד את הענינים המתאימים לזמנים אלו, שכן, הנסיעה למחנה קיץ וכדומה אינה הפסק בעינים, שהרי אין זו סתם מנוחה ("סתם אפרוען זיך"), אלא זהו בשביל תועלת, ובמילא שייך האמור לעיל גם אליהם.

(מדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א להנהלת ישיבת תו"ת

בברוקלין, תשט"ז – לקו"ש ח"ב, ע' 632, הוספות/תצא – בתרגום ללה"ק)



היום ממש רואים בעיני בשר את ברכת הגאולה!

בעמדנו בסמיכות לחודש אלול, הזמן של תשובה וקול השופר לפרסם ולעורר בכל מקום ומקום ע"ד העבודה המיוחדת דחודש אלול המרומזת בחמשת הראשי-תיבות דתורה תפלה גמ"ח תשובה וגאולה (כני"ל ס"ה), ובהדגשה מיוחדת בנוגע לר"ת החמישי, ענין הגאולה, כפי שחודרת בכל עניני העבודה, עייז שחזורים ונעשים ברוחה של הגאולה (כולל ובמיוחד ע"י לימוד התורה בעיני הגאולה וביהמ"ק), מתוך צפי' וודאות גמורה שתיכף ומיד ממש רואים בעיני בשר ש"הנה זה (המלך המשיח) בא".

ובפשטות:

להכריז ולפרסם בכל מקום – בדברים היוצאים מן הלב – שהקב"ה אומר (ע"י עבדיו הנביאים) לכאו"א מישראל, "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה", ועד שהיום ממש רואים בעיני בשר ברכת הגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחת ש"פ ראה ה'תנש"א – מוגה)

ימי חודש אלול - וגם
בהימים שלפני זה, משבת
נחמו - צריך להרבות בלימוד
התורה - גליא דתורה ובפרט
בלימוד פנימיות התורה . .
והלימוד צריך להיות בביטול
- תען לשוני אמרתך, שעי"ז
תומשך ההשפעה מלמעלה
באופן דצדקה . . ולא שכר
מוגבל כפי ערך העבודה

(משיחת ש"פ ראה תשכ"ג - נדפס
בהוספות ללקו"ש ח"ד, ע' 8-1347)



לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א
מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

•

לזכות

הת' לוי יצחק שי' קירשנזפט
לרגל יום הולדתו - כ"ו מנחם-אב
לשנת הצלחה בגו"ר, לנח"ר כ"ק
אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

•

יחי אדוננו מורנו ורבינו
מלך המשיח לעולם ועד